خبر

فکاهی کشف ذخایر عظیم هلیم

■ **شرق:** مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس در حالی از کشف بزرگ‌ترین ذخیره هلیم جهان در پارس خبر داد که قطر سال‌هاست در همین میدان گاز هلیم را استفاده می‌کند. وقتی میدان مشترک است و یک طرف سال‌هاست از یک محصول بهره‌برداری می‌کند اعلام کشف آن چه موضوعیتی دارد! موسی سوری در گفت‌وگو با مهر گفت: «مطالعات ابتدایی انجام شده از سطح مخزن پارس جنوبی حاکی از وجود ذخایر عظیم هلیم در این میدان مشترک در خلیج‌فارس است.» وی در همان مصاحبه اعلام کرد: «در حال حاضر طرف قطری برداشت حدود ۲۰میلیون مترمکعب گاز هلیم در پارس جنوبی را آغاز کرده است که پیش‌بینی می‌شود با راه‌اندازی یک واحد جدید ظرفیت تولید این محصول افزایش یابد.» حالا شما قضاوت کنید این کشف است یا یک فکاهی. هم اکنون در کل جهان حدود ۴۰میلیارد مترمکعب ذخایر هلیم وجود دارد که ۱۰میلیارد مترمکعب ذخایر هلیم جهان در پارس جنوبی قرار گرفته است. سوری در مصاحبه‌اش با یادآوری اینکه تکنولوژی استخراج و فرآورش هلیم در سطح جهان وجود دارد، گفته است: «اخیرا قراردادی بین شرکت نفت و گاز پارس با یک شرکت بزرگ روسی برای تکمیل مطالعات برداشت هلیم در پارس جنوبی امضا شده است.» قطر از سال‌ها قبل بهره‌برداری از ذخایر هلیم را آغاز کرده است.

مرکز آمار ایران یک سال عقب است

■ **ایسنا:** اغلب گزارش‌های منتشر شده توسط مرکز آمار ایران مربوط به یک سال پیش است، این در حالی است که هم اکنون نهادهای اقتصادی بین‌المللی گزارش‌هایی از آمار و شاخص‌های اقتصادی کشورها از جمله ایران در آینده منتشر می‌کنند! مرکز آمار ایران در حالی گزارش شاخص‌های اقتصادی کشور مانند تورم، بیکاری و رشد اقتصادی را منتشر نمی‌کند که واحدهای اقتصادی جهانی مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی مرتب وضعیت اقتصاد کشورها از جمله ایران را رصد کرده و آمارهای مستندی را در این‌باره منتشر می‌کنند. با این وجود نهادهای اقتصادی داخل کشور همواره آمارهای نهادهای خارجی را غیرمستند، جهت‌دار و دارای دیدگاه‌های سیاسی دانسته‌اند. بر اساس آنچه هم‌اکنون در پایگاه اطلاع‌رسانی مرکز آمار ایران به عنوان تنها مرجع رسمی مرکز اعلام آمار در کشور دیده می‌شود، از ۱۴ سند منتشر شده درباره نتایج طرح‌های مختلف اقتصادی، فقط دو مورد مربوط به سال‌جاری است که هر دو نیز به فصل اول سال برمی‌گردد، در حالی که اکنون سال وارد هفتمین ماه خود شده است.

مذاکرات محرمانه گازی ایران و هند

■ **فارس:** یک روزنامه هندی فاش کرد به دنبال تهدید ایران مبنی بر واگذاری میدان گازی فرزاد به شرکت‌های داخلی، دهلی‌نو با انجام مذاکراتی محرمانه بر سر چارچوب کلی طرح توسعه این میدان با تهران به توافق رسید. روزنامه هندو چاپ دهلی‌نو طی گزارشی اعلام کرد ایران و هند در حال انجام مذاکرات محرمانه بر سر همکاری‌های گازی هستند. منابع هندی به این روزنامه گفتند مذاکرات دو کشور طی پنج روز در جزیره کیش برگزار شد که طی آن در مورد چارچوب اصلی قرارداد مربوط به توسعه میدان گازی «فرزاد ب» بین دو طرف توافق حاصل شده است. مذاکرات دو کشور در این مورد در نوامبر ۲۰۰۹ به بن‌بست رسیده بود. قرار است دور بعدی مذاکرات در مورد این میدان در ماه نوامبر برگزار شود.

موافقت ۷/۵میلیارد دلاری وزیر نفت

■ **فارس:** مدیرعامل شرکت ملی پتروشیمی گفت: وزیر نفت موافقت کرده‌اند به میزان ۷/۵میلیارد دلار از سهمیه وزارت نفت در صندوق توسعه ملی برای طرح‌ها و پروژه‌های پتروشیمی اختصاص یابد. عبدالحسین بیات با بیان اینکه تمام طرح‌های جاری صنعت پتروشیمی به مرور در حال جذب سرمایه هستند گفت: تعدادی از آنها برای جذب سرمایه از صندوق توسعه ملی معرفی می‌شوند، بعضی از فاینانس‌های خارجی جذب شده استفاده می‌کنند و بعضی نیز از منابع داخلی بهره می‌برند و برخی نیز از بانک‌ها تسهیلات دریافت می‌کنند.

صادرات مجدد گاز ایران به ترکیه

■ صادرات گاز ایران به ترکیه پس از توقفی هشت روزه از روز قبل با درخواست شرکت بوتاش و بازسازی خط لوله آسیب دیده مجددا از سر گرفته شد. صادرات گاز طبیعی ایران به ترکیه پس از توقفی هشت روزه از بعدازظهر جمعه هشتم مهر با اعلام آمادگی شرکت بوتاش ترکیه مجددا از سر گرفته شد. بر این اساس صادرات گاز طبیعی ایران به ترکیه به دنبال درخواست بوتاش ترکیه از شامگاه پنجشنبه (۰۹:۲۳) هفته گذشته تاکنون متوقف شده شود.

برق گران نمی‌شود

■ **مهر:** معاون وزیر نیرو با بیان اینکه در حال حاضر طرحی برای افزایش قیمت برق وجود ندارد، از پرداخت صددرصد وجوه قبض‌های برق توسط مردم خبر داد و گفت: ذخیره سوخت زمستانی نیروگاه‌ها به بیش از پنج‌میلیارد لیتر رسید. محمد بهزاد درباره آخرین وضعیت پرداخت مبالغ قبض‌های برق مشترکان با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۹۰درصد مشترکان خانگی، تجاری و صنایع نسبت به پرداخت مبالغ قبض‌های برق اقدام کرده‌اند، گفت: میزان پرداخت قبض‌های برق نسبت به ماه‌های گذشته افزایش یافته است.

تولیدکنندگان در گیره

برق نقد، بازار نسیه

علی فتاحی*

وقتی آقای علی صالح‌آبادی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار، خبر آغاز پذیره‌نویسی برای بورس انرژی را در ماه جاری (مهر ماه) اعلام و با امیدواری خاطرنشان کرد با راه‌اندازی بورس انرژی و متعاقبا با کشف قیمت برق، امکان کاهش قیمت برق در اوج مصرف تا ۵۰ درصد وجود دارد، بی‌شک صاحبان صنایع و شرکت‌های تولیدی که مصرف‌کننده برق گران کنونی هستند و با مفهوم اقتصاد برق آشنا هستند، به موضع حق خود در مورد هزینه انرژی الکتریکی سنگین فعلی که قیمت تمام شده کالاها را به شدت تحت تاثیر قرار داده است، بیشتر واقف شدند. اگرچه پیشترها اقتصاددانان با روش اقتصادسنجی در چارچوب مدل داده – ستانده و بر مبنای نظریه نئوکلاسیک تعادل عمومی اثرات افزایش قیمت انرژی الکتریکی را نسبت به سایر حامل‌های انرژی اثبات کرده بودند اما تا زمانی که قیمت برق به روال سابق بود و با یارانه‌های گزافی که بودجه کشوری برای تامین برق عمومی از طریق هزینه تعمیر و نگهداری و به ویژه برای تاسیس نیروگاه‌های جدید متحمل می‌شد که هم اکنون نیز وزارت نیرو بابت آن نزدیک به ۱۴هزارو چهارصد میلیارد تومان به پیمانکاران بدهکار است، قیمت و زمان پرداخت هزینه برق برای واحدهای تولیدی قابل قبول می‌نمود، ولی با حذف یارانه‌ها و آشکار شدن قیمت واقعی تمام شده برق در ایران که البته به شدت گران است و استفاده از آن در بسیاری از صنایع و تولیدات نظیر سیمان و فولاد و آلومینیوم و مس و صنایع تبدیلی پلیمری (پلاستیک) مقرون به صرفه نیست و این به خودی خود، نیاز کشور را به حداقل هشت نیروگاه اتمی توجیه می‌کند و لاجرم بخشی از مزایای بالقوه تولیدی را از بازار حذف کرده و بعضی از کارگاه‌های موجود را به آستانه تعطیلی کشانده است، تاسیس بورس انرژی بیش از پیش لازم به‌نظر می‌رسد، اما با ضعف بنیادی بازار سرمایه در ایران، امیدی نیست که در کوتاه و میان مدت بورس انرژی الکتریکی به‌عنوان انرژی غیرقابل ذخیره، باری از دوش صاحبان صنایع و مراکز تولیدی کشور بر دارد، بنابراین با قیمت کنونی برق به‌شرح جدول‌هایی که وزارت نیرو ارائه کرده و با وجود معرفی و تاکید استفاده از مدیریت بار به‌عنوان یک روش خود جیره‌بندی که از سال ۱۹۸۰ از سوی اقتصاددانان معرفی شده و اخیرا در صورت‌حساب هزینه برق مصرفی مراکز تولیدی و صنعتی و تجاری منظور، تعیین و دریافت می‌کند، بی‌شک با افزایش قیمت تمام شده کالاها که به تورم سطح عمومی قیمت‌ها می‌انجامد، جبران ناکارآمدی وزارت نیرو و هزینه‌های گزاف نیروگاه‌های کشور در نظام سرمایه‌داری دولتی با تأسی سطحی و ناموفق به قیمت‌گذاری برق به روش خود جیره‌بندی است. اما، با وجود این در شرایطی که اکثر تولیدکنندگان مجبورند کالاهای خود را در بازار به صورت نسیه و مدت‌دار یعنی به‌طور متوسط سه تا شش ماهه بفروشند، چگونه است که وزارت نیرو بلافاصله پس از یک‌ماه و گاهی اوقات ۲۰ روز، قبض برق صادر می‌کند و پس از مهلتی کوتاه چنانچه وجه آن نقدا پرداخت نشود، ماموران خود را در خیابان‌ها و کوچه‌ها و مراکز صنعتی گسیل می‌کنند تا با انواع و اقسام اطلاعیه‌های قطع برق و احیانا جمع‌آوری کابل اشتراک به ویژه در مناطق و مراکز و محیط‌های تولیدی و صنعتی به قطع برق مبادرت ورزند. آیا این انصاف است در حالی که قیمت برق به‌طور میانگین در اوج باری و میان باری و کم باری بدون در نظر گرفتن هزینه اکتیوها نزدیک به سه برابر شده، ماموران اداره برق اقدام به تهدید و بعضا قطع برق کارگاه‌ها و کارخانه‌ها و مراکز تولیدی و صنعتی کنند؟ ظاهرا حمایت از تولید و صنعت در کشور ما شعاری زیباست که یا عملی نمی‌شود یا راه عملی شدن را همان‌گونه که قیمت برق کشف نشده، کشف نکرده‌ایم. بنابراین پیشنهاد می‌شود، وزارت نیرو به‌عنوان گامی هر چند کوچک ولی در جهت حمایت از تولید و به‌عنوان اولین قدم، همزمان با تاسیس بورس انرژی، با اقدامی مولدگرا قبض برق کارخانه‌ها و کارگاه‌ها و مراکز صنعتی را کما فی‌السابق ماهانه صادر کند، اما به‌عنوان همراهی با بخش تولید، پرداخت وجه آن را حداقل تا سه ماه مهلت تعیین کند. در حقیقت این گوی و این میدان کم‌هزینه، بهترین آزمون متولیان امور در شعار حمایت از صنعت و تولید و به‌طور کلی قوای مولد کشور است. البته راهکار عملی اجرای این پیشنهاد، طرح مشکل هزینه برق صنایع و تولیدات کشور با مردم است تا با اطلاع عموم، یارانه پرداختی دولت به مردم در زمان‌های متفاوت پرداخت شود، به‌طوری که یارانه دهک‌های پایین ماهانه ولی یارانه دهک‌های بالا یا داوطلبان سه ماهه به حساب آنها واریز شود.

* نویسنده کتاب تجربه سرمایه‌داری دولتی در ایران و فعال اقتصادی در بخش تولید

خاوری به ایران برنگشت

پازل اختلاس بزرگ ناقص شد

ادامه از صفحه اول

در این مرحله باز هم نامه‌ای تنظیم و به مدیرعامل بانک‌ملی ارسال می‌شود. البته با اضافه شدن قسمتی مبنی بر عذرخواهی از ملت عزیز. به گفته این مقام آگاه، اما این‌بار هم دولت به در بسته بانک‌ملی و مدیرعامل این بانک برمی‌خورد. بنابراین، تصمیم بر این می‌شود که این موضوع رسانه‌ای شود. اما جهرمی که استعفا را نپذیرفت، طی تصمیمی در همین اتاق فکر کنار گذاشته شد تا بار مسوولیت وزارت اقتصاد و بانک‌مرکزی کمتر شود.

پورمحمدی: نمی‌روم

به جز خبرهایی که نام جهرمی و خاوری را به یدک می‌کشند؛ خبرهایی نیز وجود دارند که استعفای پورمحمدی، قائم‌مقام بانک‌مرکزی را نشانه رفته‌اند. اما پورمحمدی در گفت‌وگو با فارس این خبر را تکذیب کرده تا باز هم گمانه‌زنی‌های بیشتری در این خصوص شنیده شود.

کشف اسناد جدید

موسی‌الرضا ثروتی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه نیز که همواره خبرهای داغی را مطرح کرده، این بار نیز خبری داغ را روانه بازار رسانه‌ها کرده است. او در گفت‌وگو با فارس از ارتباط وزارت اقتصاد و بانک‌مرکزی با اختلاس اخیر پرده برمی‌دارد. مجلس در اولین اقدام خود جهرمی، رییس کل بانک‌مرکزی و وزیر اقتصاد را به مجلس فراخواند تا درخصوص وقوع اختلاس توضیحات این سه نفر را بشنود. با این حال چندی نگذشت که خلاف گفته‌های وزیر بر نمایندگان مجلس ثابت شد و همین نیز مقدمه‌ای شد بر استیضاح وزیر. ثروتی در این‌باره می‌گوید: آقای حسینی وقتی در مجلس حاضر شد تاکید کرد که هیچ دستوری برای واگذاری مجموعه فولاد اهواز به گروه امیر منصور آریا نداده اما اسنادی به دست نمایندگان رسید که حاکی از دستور وزیر برای مساعدت در واگذاری شرکت فولاد اهواز به این گروه است و زمانی که این سند به مجلس آمد، نمایندگان مصمم شدند موضوع استیضاح را دنبال کنند. گویا بعد از وزیر اقتصاد نوبت رییس‌جمهوری هم هست زیرا ثروتی در ادامه گفت‌وگوی خود می‌گوید: آقای رییس‌جمهوری در یک سخنرانی پای مجلس را در این ماجرا به میان کشید و به همین دلیل نمایندگان مصمم شدند که استیضاح را پیگیری کنند، مگر اینکه رییس‌جمهوری عذرخواهی کند زیرا این اظهارات اثرات منفی در جامعه دارد. وی ادامه داد: همچنین گفته شده فرزندان نمایندگان هم در این اختلاس درگیر هستند که این ربطی به مجلس ندارد و این فرافکنی‌ها به کل نظام آسیب می‌رساند. ثروتی از رییس‌جمهوری خواسته است: اگر نمایندگان در ماجرا مقصر هستند، رییس‌جمهوری نام آنها را اعلام کند اما اگر نماینده‌ای با این موضوع مرتبط نیست نمی‌توان به مجلس این اتهام را وارد کرد.

ظاهرا این یکی از دلایل استیضاح وزیر اقتصاد هم هست تا به گفته ثروتی رییس‌جمهوری در جلسه استیضاح توضیح دهد که چه کسانی از مجلس در این اختلاس دخالت داشتند.

شاخص لغزنده می‌شود

شرق: بورس تهران نیمه دوم سال را با رکود و افت آغاز کرد، هر چند که مشتریان این بازار همچنان امیدوارند نیمه دوم سال اگرچه با افت همه مولفه‌ها از جمله حجم و ارزش معاملات و البته شاخص آغاز شده با روزهای طلایی به آخر برسد تا زیان سرمایه‌گذارانش جبران شود. در هفته گذشته که با کاهش روزهای کاری بازار سرمایه همراه شده بود، تنها شاهد معامله شدن ۸۸۶میلیون برگه سهم و حق تقدم با ارزشی بالغ بر دوهزار و ۳۴۶میلیارد ریال بود. به این ترتیب افت این دو مولفه نسبت به هفته پیش از آن ۲۳ و ۲۶درصد به ثبت رسید. در بازه زمانی مورد بررسی و در سه روز کاری، شاخص کل بازار ۵/۱۶۹ واحد نزول کرد تا پایش دوباره به کانال ۲۷هزار واحدی باز نشود. این افت در مورد دیگر شاخص‌های مورد محاسبه در بورس هم مصداق داشت البته به جز شاخص مالی که نه تنها کاهش نیافت بلکه رشد ۸۹۷ واحدی را هم تجربه کرد. نکته دیگر اینکه در هفته مورد بررسی بیشترین رشد شاخص قیمت به نام صنعت بیمه رقم خورد که توانست بیش از هشت‌درصد رشد کند. بعد از صنعت تازه وارد بیمه هم گروه زراعت جاخوش کرد که رشد هفت‌درصدی را از سر گذرانده بود. دست آخر اینکه در هفته‌ای که گذشت بازار سهام هر دو روی سکه را تجربه کرد، یعنی هم رونق و هم رکود. دو روز اول هفته گذشته معاملات همراه بود با موجی از نگرانی و صف فروش. با این اوصاف و در کمال تعجب دو روز پایانی هفته بازار آنچنان مثبت شد که گویی همه خبرهای تشدید بحران منطقه یورو و سایر نگرانی‌ها یک روزه حل شده و بورس تهران نخستین کاشف این مطلب مهم بوده است.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
ارزش کل معاملات (میلیاردریال)	۲/۳۴۶	−۲۶
حجم سهام معامله‌شده (میلیون سهم)	۸۸۶	−۲۳
دفعات معامله	۶۵/۶۶۲	−۳۰
تعداد خریداران	۲۱/۳۷۳	−۲۲
روزهای فعالیت	۴	−۲۰
–	–	–

دلار در مرکز توجهات

شرق: در روزهایی که طلا یکسره روی موج صعود قرار داشت و همه نگاه‌ها متوجه سکه و رشد شتابان قیمت آن بود، کسی رشد آهسته و پیوسته ارزش دلار را چندان جدی نمی‌گرفت و به عبارت دیگر خبر گران شدن واحد پول آمریکا در کنار دیگر ارزها از جمله پوند و یورو به چشم کسی نمی‌آمد اما وقتی طلا از نفس افتاد معلوم شد که حرکت چراغ خاموش دلار به مرزهای هیجان‌انگیزی رسیده است. دلار وقتی برای دومین بار از مرز هزارو ۲۰۰تومان فراتر رفت خیلی‌ها منتظر بودند با سنگین شدن سایه نظارت بانک مرکزی کمی بعد نرخ‌ها تعدیل شود اما آن طور نشد که انتظار می‌رفت و در نتیجه ارزش هر دلار نه تنها به مرزهای سابق بازنگشت بلکه به سوی کانال جدید هزارو ۳۰۰تومان هم خیز برداشت و بالاخره هم به هدف خود رسید. روز پنجشنبه در آخرین روز کاری بازار در هفته گذشته، ارزش هر دلار آمریکایی به هزار و ۳۰۲ تومان رسید این در حالی است که تب و تاب برای خرید دلار جای تلاش برای خرید سکه را گرفت.بانک مرکزی طی بخشنامه‌ای اعلام کرد: شعب مرکزی بانک‌های دولتی و خصوصی مجاز به فروش ارز مسافرتی هستند. به گزارش روابط‌عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، این بانک طی بخشنامه‌ای به کلیه بانک‌های دولتی و خصوصی اعلام کرد: علاوه بر شعب ارزی بانک‌های ملی، ملت و صادرات در سراسر ایران و صرافی‌ها و بانک‌های مستقر در مبادی خروجی کشور شعب مرکزی سایر بانک‌ها نیز مجاز به فروش ارز مسافرتی هستند. برابر بخشنامه یاد شده که در تاریخ هفتم مهر سال ۹۰ به بانک‌ها ابلاغ شده است، متقاضیان ارز مسافرتی می‌توانند برای تامین ارز مورد نیاز خود به شعب مرکزی بانک‌ها نیز مراجعه کنند.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۳۰۲	+۱۱
یورو	۱۷۷۸	+۴
پوند انگلستان	۲۰۵۲	+۷
دلار کانادا	۱۲۸۵	–
یک‌صد ین ژاپن	۱۶۹۰	+۱۰
درهم امارات	۳۵۸	–

سکوت در بازار طلا

شرق: فراز و فرود قیمت طلا در بازارهای جهانی ادامه دارد و به تبع آن قیمت سکه هم همچنان هرازگاهی به پیش می‌رود و گاهی عقب‌نشینی می‌کند، به هر حال قدر مسلم این است که مشتریان بازار داخلی هنوز تکلیف خود را با قیمت‌ها نمی‌دانند و عملا سرگردان هستند. سوال اصلی هم کماکان این است روزهایی که می‌گذرد، فصل خرید است یا فروش یا هیچ‌کدام؟ چون فعالان بازار معتقدند که نمی‌توان روند آتی قیمت‌ها را پیش‌بینی کرد، بنابراین نمی‌توان کسی را به خرید توصیه کرد. از سوی دیگر، شاید قیمت جهانی دوباره با شدت به پیش برود و حتی به دوهزاردلار در هر اونس هم برسد به همین علت هم احتمالا فعلا فصل فروش سکه هم نیست چون هر لحظه امکان رکورد زنی‌های بزرگ‌تر وجود دارد آن‌هم در شرایطی که دلار خیال ثبات ندارد و مدام در حال گران‌تر شدن است. روز جمعه قیمت جهانی طلا بازهم کاهش یافت و در شرایطی که روز قبل از آن تا مرز هزار و ۶۶۰ هم پیش رفته بود، این بار تا هزار و ۶۱۸دلار عقب‌نشینی کرد. به این ترتیب بازار داخلی که با اونس هزار و ۶۶۰دلاری در آخرین روز کاری هفته هر سکه طرح قدیم را ۶۱۰ هزار تومان و طرح جدید را ۵۸۶هزار تومان معامله کرده بود در شرایطی هفته جدید را آغاز می‌کند که نرخ‌های جهانی تعدیل شده و معامله‌گران جهانی با افت قیمت‌ها به تعطیلات رفته‌اند. با این تفاسیر باید منتظر ماند و دید در بازار غیررسمی امروز خریداران و فروشندگان در مورد وضعیت بازار و قیمت‌ها به چه نتیجه‌ای می‌رسند و نرخ‌ها در نهایت به کدام سو حرکت خواهد کرد؛ البته این تصمیم‌گیری قطعا موقتی است و روز دوشنبه با آغاز به کار بازارهای جهانی مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

طلاو سکه	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
سکه بهار آزادی طرح قدیم	۶۱۰۰۰۰	−۵۰۰۰
سکه بهار آزادی طرح جدید	۵۸۶۰۰۰	−۱۴۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۸۱۰۰۰	−۷۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۴۷۰۰۰	−۳۰۰۰
هر مثقال طلای ۱۸ عیار	۲۳۹۱۵۰	−۲۹۸۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۵۱۹۰۰	−۶۴۰

نفت مال مردم است

ادامه از صفحه اول

نکته مهم این است که مدیریت فروش با شرکت نفت بوده و پیمانکار تنها پولش را دریافت می‌کند. اگر آنچه آقایان مدنظر دارند، اجرا شود، آن وقت پیمانکار بخشی از نفت یا گاز را در اختیار می‌گیرد، نه پول آن را و این آغاز رانت‌های بزرگ است.

۴ برای توسعه میادین نفتی دنیا معمولا سه نوع قرارداد کلی امضا می‌شود؛ قراردادهای خدماتی، قرارداد بیع متقابل و قراردادهای مشارکت در تولید. در اولی، پیمانکار با یک دستمزد مشخص کار خواسته‌شده را انجام می‌دهد، پولش را می‌گیرد و می‌رود. در بیع متقابل، پیمانکار در پروژه سرمایه‌گذاری می‌کند و پولش را از محل فروش بخشی از محصولات میدان براساس قرارداد دریافت می‌کند. اما قراردادهای مشارکت در تولید در قانون اساسی ما ممنوع است. عربستان و برخی از کشورها هم چنین قراردادهایی را نمی‌پذیرند. در این قراردادها، پیمانکار، در توسعه میدان نفتی سرمایه‌گذاری می‌کند اما در بخشی از میدان نفتی برای مدتی «شریک» می‌شود. در این نوع قراردادها، شرکت‌های بین‌المللی، ذخیره میدانی را که در آن شریک هستند به عنوان ذخایر خود محاسبه کرده و قیمت سهام‌شان را در بورس بالا می‌برند. حالا چه تفاوتی دارد که در نفت هزارمتر زیرزمین شریک باشد یا در نفت روی چاه؟!

۵ اینکه بشکه‌های نفت پشتوانه‌تان باشد، فقط متضمن سود پیمانکار است و ابعاد مهم دیگری هم پشت ماجر هست. اینکه به فلان کشور نفت بفروشید و به فلان کشور نه. اینکه به چه شرکتی چقدر نفت بفروشید به شما پیراهن بازیگری را می‌پوشاند که می‌تواند «گل» سیاسی و «دربیل» امنیتی بزند. به همین دلیل است که مالکیت نفت و مدیریت فروش آنها برعهده دولت‌ها گذاشته شده است تا منافع اقتصادی، سیاسی و امنیتی ملی ملت‌هایشان را تامین کنند. اگر پیمانکاری نفت داشته باشد، می‌تواند در دنیا جولان دهد؛ آن هم خارج از سیستم نظارتی کشور.

۶ قراردادهای مشارکت در تولید، مخالف قانون اساسی ماست اما نوعی از قرارداد هست که در برخی کشورها رایج است. در شرایطی که عراق با شرکت‌های بزرگ بین‌المللی نفتی در میادین مشترک نفت و گاز ما، «دست داده» صد البته ما هم باید قراردادهایمان را جذاب‌تر کنیم تا از قافله عقب نمانیم، اما جذاب‌تر کردن از نوع مشارکت در نفت بالا آمده از چاه، حتی اگر با تبصره و توجیهات ریز و درشت مانع قانونی‌اش حل شود، در شرایطی می‌تواند به کشور نفع برساند که زمینه یک «رقابت بزرگ» بین شرکت‌های بین‌المللی نفتی و پیمانکاران داخلی فراهم باشد تا با ورود تکنولوژی‌های جدید، ضریب بازیافت و میزان استحصال نفت افزایش یابد و منافع بیشتری نصیب کشور شود.

۷ در شرایطی که شرکت‌های خارجی در صنعت نفت «کمرنگ» شده‌اند، چرا باید نفت‌خام بیرون‌آمده از چاه را با پیمانکار داخلی شریک شد؟! آن‌هم در شرایطی که ریسک بزرگ‌سازی پیمانکاران داخلی را وزارت نفت باید بپذیرد. گو اینکه، حتی با حضور خارجی‌ها هم، مانع قانونی برای مشارکت دادن‌شان در منابع نفت و گاز داریم. چه در درون چاه، چه در سر چاه.

۸ یکی از مواردی که به عنوان تغییر در قراردادهای بیع متقابل عنوان شده، تشکیل یک کمیته مدیریت مشترک، متشکل از نمایندگان پیمانکار و شرکت ملی نفت است. رقم سقف قرارداد هم پس از برگزاری مناقصات توسط پیمانکار تعیین می‌شود. حالا اگر پیمانکار در پروژه‌ای تاخیر داشت؛ فازهای جدید پارس‌جنوبی ۳۵ماهه به اتمام نرسید و قیمت کالا و خدمات هم پس از آن ۳۵ماه افزایش یافت، آیا آن کمیته همچنان می‌خواهد میزان قرارداد پیمانکار را افزایش دهد و هزینه‌اش را بپردازد؟

۹ قراردادهای جدید که به عنوان «نسل سوم قراردادهای بیع متقابل» معرفی شده، هنوز به طور رسمی نهایی و ابلاغ نشده است، اما برای اینکه «فردا» دیر نشود و به حاشیه نرویم، «امروز» باید روی خط برانیم. «نفت‌خام» نباید از «دست ملت» و پولش نباید از «خزانه دولت» خارج شود، چه به عنوان مشارکت در «نفت سر چاه» یا «مقصد صادراتی» در قراردادهای جدید و چه به‌عنوان فروش در بورسی که هیچ تناسبی با بورس‌های نفت ندارد. «نفت و گاز» اگر در نظارت ارکان حاکمیتی به‌عنوان نمایندگان مردم نباشد، «بیماری»زاست. آن‌وقت شاید «نوشدارو» هم اثر نکند، پس پیش از وقوع فکر علاج باشیم.

۱۰ اگر گروهی فکر کنند که با دوگانه بازی در بورس و استفاده از قراردادهای جدید نفتی می‌توانند مالکیت نفت‌خام را با شرایط خاص امروز، از وزارت نفت بیرون ببرند باید سرنوشت «خاص‌سازی» در شبکه بانکی را ببینند، نباید حتی با قانون، قانون را دور زد. نفت‌خام مال ملت است و باید تحت نظارت حاکمیت باشد.

*سایت خبری وزارت نفت (شانا) اول آذر ۸۹

خبر

صادرات ۴۰میلیون دلاری قطعات خودرو کره‌ای به ایران

■ **ایسنا:** در پنج ماه نخست سال‌جاری بیش از ۴۰میلیون دلار انواع قطعات مورد نیاز برای تولید خودرو از کره‌جنوبی به ایران وارد شد. براساس تازه‌ترین آمار گمرک ایران در پنج ماه اول سال ۱۳۹۰ بیش از شش‌میلیون کیلوگرم انواع قطعات مورد نیاز برای ساخت خودرو به ارزش ۴۰میلیون و ۳۱۶هزار و ۷۶۶ دلار از کره جنوبی وارد ایران شد. این قطعات شامل قطعات مورد نیاز برای تولید اتوبوس، مینی‌بوس، سواری، سواری کار، کامیون و کامیونت می‌شوند. اگرچه خودروهای ساخت شرکت‌های کره‌ای بیشترین سهم را در بازار خودروهای وارداتی به ایران دارند، اما عمده قطعات خودرو صادراتی به ایران مربوط به محصولات ساخت فرانسه، چین و سوئد می‌شود. شرکت خودروسازی کیاموتورز کره‌جنوبی سال گذشته به تبعیت از سیاست‌های دولت کره از توقف صادرات محصولات خود از جمله قطعات ساخت خودرو به ایران خبر داد. اگرچه با گذشت ماه‌ها به نظر می‌رسد این تحریم یکجانبه هیچ تاثیری بر صنعت خودروسازی ایران نگذاشته است.

مطالبات ۱۵۰میلیارد تومانی صنایع لبنی پرداخت نشد

■ **فارس:** عضو هیات‌مدیره اتحادیه لبنی خراسان گفت: به‌رغم قول‌های مکرری که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت داده شده اما هنوز مطالبات ۱۵۰میلیارد تومانی صنایع لبنی پرداخت نشده است. امیر نعیمی اظهار داشت: اخیرا صدمیلیارد تومان از مطالبات معوق دولت به صنایع لبنی پرداخت شده اما هنوز بدهی سال ۸۹ به طور کامل تسویه نشده است. عضو هیات مدیره اتحادیه لبنی خراسان افزود: برای پرداخت بقیه مطالبات قول‌های مکرری دادند اما هنوز هیچ‌کدام از آنها عملی نشده است. وی افزود: ستاد هدفمندی یارانه‌ها اعلام می‌کند از آنجایی که بخشی از این مطالبات مربوط به سال ۸۹ است از محل درآمد هدفمندی یارانه‌ها امکان پرداخت وجود ندارد.

گزینه جدید برای مدیرعاملی بانک ملی یا صادرات

■ **فارس:** از وزارت اقتصاد خبر رسیده معاون اقتصادی بانک مرکزی به احتمال قوی مدیرعامل بانک ملی یا صادرات خواهد شد. براساس اخباری که از وزارت امور اقتصادی و دارایی رسیده رایزنی با رییس‌جمهور برای انتخاب جایگزین‌های مدیران بانک‌های ملی و صادرات آغاز شده است. حسین قضاوی معاون اقتصادی بانک مرکزی یکی از گزینه‌های اصلی تصدی به مدیریت این دو بانک است که به پیشنهاد رییس‌کل بانک مرکزی و وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان جانشین خاوری یا جهرمی به رییس‌جمهور معرفی شده است. پیش از این نیز از گزینه‌هایی از جمله پیمان نوری- رییس سازمان خصوصی سازی، محمدرضا پیشرو- مدیرعامل بانک صنعت و معدن و رامین پاشایی‌فام-مدیرعامل بانک سپه خبر داده شده بود.

سایت بانک مرکزی به روز نیست

خاوری و جهرمی؛ مدیران عامل بانک‌های ملی و صادرات

■ **مهر:** سایت بانک مرکزی هنوز محمودرضا خاوری و محمد جهرمی را از فهرست مدیران بانکی خارج نکرده است و براساس اطلاعات این سایت همچنان این دو نفر مدیران‌عامل بانک‌های ملی و صادرات ایران هستند! در پی کشف اختلاس بزرگ بانکی و درگیر بودن چندین بانک با این اختلاس، محمودرضا خاوری مدیرعامل بانک ملی استعفا کرد و دستور عزل محمد جهرمی از مدیرعاملی بانک صادرات ایران، فرزاد احمدی از عضویت در هیات مدیره بانک ملی و ولی ضرابیه از مدیرعاملی بانک سامان صادر شد. باوجود گذشت چندین روز از اخبار مرتبط با استعفا و برکناری مدیران ارشد بانکی، سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هنوز به روز نشده و در این سایت نام محمودرضا خاوری به‌عنوان مدیرعامل بانک ملی، محمد جهرمی مدیرعامل بانک صادرات و فرزاد احمدی به عنوان عضو هیات مدیره بانک ملی درج شده است.

قاسمی در مراسم رونمایی از ۴ کاتالیست:

تحریم نفت، مهم‌ترین موضوع است

■ **مهر:** وزیر نفت با بیان اینکه تحریم صنعت نفت مهم‌ترین موضوع اقتصاد ایران است، اعلام کرد: تا پایان امسال تعادل برداشت نفت و گاز در میادین مشترک ایجاد می‌شود. رستم قاسمی در مراسم رونمایی از چهار کاتالیست بومی‌سازی شده صنعت پتروشیمی با اشاره به برنامه‌ریزی برای حداکثر برداشت نفت و گاز از میادین مشترک و مرزی کشور گفت: پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال‌جاری امکان حداکثر برداشت از میادین مشترک نفت و گاز کشور فراهم شود. وزیر نفت با اعلام اینکه ایجاد تعادل برداشت در میادین مشترک در دستور کار وزارت نفت قرار گرفته است، تصریح کرد: از سوی دیگر برای توسعه متوازن صنایع بالادستی، میان‌دستی و پایین‌دستی صنعت نفت هدف‌گذاری شده است. روز پنجشنبه با حضور وزیر نفت از چهار کاتالیست مورد استفاده در صنعت پتروشیمی که به دلیل اعمال تحریم قابل تهیه از خارج از کشور نبوده و در داخل کشور تولید شده‌اند، رونمایی شد.